

РОЛЬ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЗВО

Сьогодні вища освіта покликана створювати умови для всебічного розвитку багатогранної особистості, формування її активної життєвої позиції, прагнення до самовдосконалення та самореалізації, розвитку творчого потенціалу. Водночас існує дефіцит фахівців нового покоління, які здатні комплексно поєднувати дослідницьку, проектну, організаційно-управлінську й репрезентативну діяльність у полікультурному та мультилінгвальному просторі. Вирішити вищезазначені питання може, на нашу думку, компетентісний підхід – спрямованість педагогічного процесу на формування й розвиток ключових (базових, основних) і предметних компетентностей студентів ЗВО. Крім того, актуальність впровадження компетентісного підходу в українську освіту зумовлена широким його визнанням у європейських країнах.

Компетентісний підхід в освіті ґрунтується на особистості студента та може бути реалізованим і перевіраним тільки в процесі виконання конкретним студентом певного комплексу дій. Він потребує трансформації змісту освіти, перетворення його з моделі, яка існує об'єктивно, для усіх студентів, на суб'єктивні надбання одного студента, які можна виміряти.

Компетентісний підхід акцентує увагу на результатах освіти, причому як результат освіти розглядається не сума засвоєної інформації, а здатність майбутнього фахівця діяти у різних проблемних ситуаціях.

Використання означеного підходу сприяє подоланню традиційних когнітивних орієнтацій вищої освіти, приводить до нового її змісту, методів і технологій.

Сучасні тенденції оцінювання ефективності організації освітнього процесу представлено трьома моделями:

– підхід з огляду на зміст: головним є те, що викладається: навчальний план (навчальні програми), який є набором «знанневих» можливостей тих, кого навчають, що можуть бути реалізовані у навчальній та професійній діяльності;

– підхід з огляду на процес навчання: аналізу підлягають реальні явища й процеси, що відбуваються у навчанні, коли здійснюється пізнавальна діяльність;

– підхід з огляду на результати: спрямований на аналіз набору компетентностей (знань, умінь, навичок, ставлень та ін.), якими оволоділи майбутні фахівці.

Важливу роль в реалізації компетентнісного підходу мають технології саморегульованого навчання, розвиваючі технології, активні методи навчання, прийоми та різні форми роботи.

До них відносяться:

– когнітивно-орієнтовані технології (діалогічні методи навчання, семінари-дискусії, проблемне навчання, тренінги тощо);

– діяльнісно-орієнтовані технології (проекти, контекстне навчання, рольові та ділові ігри, дидактичні завдання, технологічні карти тощо);

– особистісно зорієнтовані технології (інтерактивні та імітаційні ігри, тренінги розвитку, розвивальна психодіагностика тощо);

– модульна технологія, яка дозволяє створити відносно уніфіковану модель вивчення кожної теми, до якої входять такі заняття: «Вступна лекція», «Навчання вирішування завдання», «Самостійне рішення задач», «Науково-практична конференція» та «Підсумковий контроль».

Результатом такого процесу буде сформована загальна компетентність людини, що є сукупністю ключових компетентностей, – інтегрована характеристика особистості. Реалізація предметних компетенцій та формування ключових компетенцій здійснюється, перш за все, через інтерактивне навчання, організацію цілеспрямованої, активної, пізнавальної діяльності студента. Формування компетентності, тобто застосування знання та вміння в реальній життєвій ситуації, є однією з найбільш актуальних проблем. Формування професійних компетенцій майбутнього спеціаліста нині вимагає від закладу освіти принципово нового підходу: інтеграції професійної освіти, практичної діяльності та нових інформаційних технологій і передбачає вдосконалення технології навчання та виховання, що базується на використанні спеціального програмного, інформаційного та методичного забезпечення.

Таким чином, компетентнісний підхід підсилює практичну орієнтованість освіти, підкреслює роль досвіду, вмінь майбутнього фахівця практично реалізовувати свої знання, розглядаючи їх як набір компетенцій, здатність людини вирішувати життєві й професійні проблеми.